

သက်ကြီးဝါရင့်အားကစားကလောင်ရှင်ကြီးများအား ဂါရဝပြုကန်တော့ပွဲအခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

ရန်ကုန်မြို့။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၃)ရက်နေ့။

- ဒီပွဲကတော့ မြန်မာနိုင်ငံအားကစား မီဒီယာများအဖွဲ့ချုပ်က ကြီးမှူးကျင်းပတဲ့ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက စိန်ပေါလ်ကျောင်းမှာ နေလာခဲ့တဲ့အခါကျတော့ အသက်ကြီးတဲ့လူကို ရိုသေရမယ်ဆိုတာ အစဉ်အလာရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီထဲကကျွန်တော်တို့ သိခဲ့ပါတယ်။ တစ်ရက်ပဲကြီးကြီး၊ တစ်လပဲကြီးကြီး အမြဲကျွန်တော်တို့ ရိုသေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီလိုပွဲမျိုးကိုလာပြီးတော့ ဂါရဝပြုကန်တော့ရတဲ့အတွက် ကျွန်တော် တော်တော်လည်းနှစ်ခြိုက်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်ရဲ့ အတွင်းစိတ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်တော့ ဒီလိုအသက်ကြီးဝါကြီးတဲ့လူ ဖြစ်တဲ့အပြင် ဆရာကြီးတို့က ပညာအလွန်ပြည့်ဝပြီး ဦးနှောက်အသိဉာဏ်အပြင် အခြားကျွန်တော်တို့ သိတယ်ဆိုတာက ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ Technical လောက်ပဲသိတာပါ။ ဆရာတို့ သိတယ်ဆိုတာက အကုန်လုံးအဘက်ဘက်ကနေပြီးတော့ သိတာပါ။ ဆရာတို့က အပြည့်အစုံသိတဲ့အတွက် ကျွန်တော်အထူးပဲလေးစားပါတယ်။ ဆရာကြီးနှစ်ယောက်က ဆေးရုံတက်နေရတဲ့အတွက်မလာနိုင်လို့ တချို့ကလည်းမလာနိုင်လို့ အိမ်မှာနားနေရတဲ့ဆရာကြီးများကိုလည်း ကျွန်တော်ဒီနေရာကနေပြီးတော့ ဂါရဝပြုပါတယ်။ မိုးတွင်းကြီးမှာ ဒီကိုလာပြီးတော့ ကန်တော့ခံတာကိုလည်း ဆရာတို့ကိုယ်စား ဂုဏ်ယူပါတယ်။
- တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကျွန်တော်လည်း ဒီလိုအသက်ကြီးသွားမှာပါပဲ။ ဒါကိုကျွန်တော်တို့က သိဖို့လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ငယ်တဲ့အချိန်မှာ မာန်မာနထောင်လွှားနေတာ အလကားပါ။ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့လည်း ဒီလို အသက်ကြီးမယ်၊ ပင်စင်ယူမယ် တစ်ဖြည်းဖြည်း ဒီလိုဖြစ်မယ်ဆိုတာသိလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ငယ်ရွယ်တုန်းမှာ မာန်မာနဆိုတာ လုံးဝမရှိပါဘူး။ ဆိုလိုတာက ရေရှည် Perspective ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့သိဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဘယ်တော့မှ မာန်မာနမထားပါဘူး၊ စိတ်ထားကို ဖြူစင်အောင်ထားပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့အားလုံး အမြဲပြောနေတဲ့စကားဖြစ်တဲ့ ဂါရဝပြုထိုက်သူအား ဂါရဝပြုခြင်းဟာ မင်္ဂလာရှိတယ်ဆိုတာ ဒါလည်းလုံးဝမှန်ပါတယ်။ ဂါရဝပြုသင့်တဲ့လူကို ပြုရမယ်၊ ရိုသေထိုက်တဲ့လူကို ရိုသေရမယ်ဆိုတဲ့အတိုင်း ကျွန်တော်ဝမ်းသာပီတိဖြစ်မိပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အားကစားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုပံ့ပိုးပေးတဲ့ အားကစားစာပေများကို နှစ်ပေါင်းများစွာရေးလာတာကို ကျွန်တော်တို့က အသိအမှတ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ဂုဏ်ပြုတယ်၊ ဂါရဝပြုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အမြင်ကတော့ ဆရာကြီးတို့ရေးထားတဲ့ စာအားလုံးဟာ Literacy perspective ပေါ့လေ၊ စာရေးသားပုံ ရေးသားနည်းဘက်ကကြည့်ရင် အလွန်အဆင့်မြင့် အကျိုးရှိသလို ပါဝင်တဲ့ Substances ဆရာတို့ရဲ့ ရေးတဲ့အကြောင်းအရာများဟာ အားကစားလောကအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အရေးကြီးတဲ့အတွက် ဒါတွေကိုကျွန်တော်က လုံးဝ မပျောက်စေချင်ပါဘူး။
- ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာထဲမှာရေးတယ်၊ စာအုပ်ထုတ်တယ်။ စာအုပ်ထုတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ ဒီစာအုပ်ကိုမဖတ်နိုင်ဘူး၊ အနည်းအကျဉ်းလောက်သာရှိမယ်။ သတင်းစာက ကြေးမုံထည့်ထည့်၊ မြန်မာ့အလင်းထည့်ထည့်၊ ဘာဆောင်းပါးထည့်ထည့် အကုန်လုံးမဝယ်နိုင်ပါဘူး။
- အဲဒီတော့ဒါကို ကျွန်တော်ကဘာလုပ်ဖို့စဉ်းစားလဲဆိုတော့ ဆရာကြီးတို့ကို လေးစားသော အားဖြင့်၊ ဆရာကြီးတို့ခွင့်ပြုမယ်ဆိုရင် အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာနရဲ့ website မှာသေသေချာချာ format နဲ့ထည့်ချင်ပါတယ်။ ဆောင်းပါးတွေကို PDF file နဲ့ဖွင့်ကြည့်နိုင်တယ်။ ဒါဆိုရင်ဆရာကြီးတို့ရဲ့ ရေးသားချက်တွေပါတဲ့အပြင် နောက်မွေးဖွားလာမယ့် ကလေးများလည်းဖတ်လို့ရမယ်။ အဲဒါကိုတော့ သေသေချာချာဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ စဉ်းစားပေးပါ။ ဒါမှဆရာကြီးတို့ရဲ့ စာတွေရှိမယ်၊ မဟုတ်လို့ရှိရင် ပျောက်ပျက်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ လုပ်ပေးပါမယ်။
- နောက်တစ်ချက်က ဒီစာတွေကို ပြည်သူတွေဖတ်တဲ့အပြင် လူငယ်များလည်းဖတ်ပါတယ်။ ဖတ်တဲ့အခါ အားကစားကိုယှဉ်ပြိုင်ချင်စိတ်တွေပေါ်လာမယ်။ အနိုင်မခံအရှုံးမပေးစိတ်ဓာတ်တွေများလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုခေတ်က internet ကလူတိုင်းရှိနေတော့ အဆင်ပြေတယ်၊ ဒါတွေသူတို့ဖတ်မယ်။ အဲဒါတွေကိုထည့်ပေးပါမယ်။

- နောက်တစ်ချက်က ကျွန်တော်အမြင်ကိုပြောတာပေါ့နော်၊ ဆရာကြီးတို့ရေးတဲ့စာတမ်းတွေမှာ အားကစားနဲ့ပတ်သက်လို့ အနှစ်သာရရှိသလိုပဲ စာပေဘက်ဆိုင်ရာ Literacy မှာလည်း တော်တော်အဆင့်မြင့်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံကြည်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးတို့ရေးတဲ့စာသားအချို့ကို BA(Burmese) တို့၊ MA(Burmese) တို့ တက္ကသိုလ်တွေမှာ ချပြီးတော့ ဝေဖန်မယ်၊ သုံးသပ်မယ်။ အဲဒါတော့ ကျွန်တော်ပညာရေးဝန်ကြီးနှင့် လုပ်ပါမယ်။ BA (Burmese) မှာဖတ်ရမယ်၊ Presentation တင်မယ်၊ ဘယ်လိုမြင်လဲ၊ စာရေးသားပုံ ဘယ်လိုရှိလဲ၊ မြန်မာ Literacy ဖြစ်တဲ့အတွက် မြန်မာစာအထူးပြု BA(Burmese) တွေမှာ သင့်တော်တယ်လို့ ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။ သူတို့က ရသစာပေအကြောင်း ဆွေးနွေးရင်းနဲ့ အားကစားအကြောင်းပါ ဆွေးနွေးပြီးသားဖြစ်မယ်။ အားကစားဆိုတာဘာလဲ၊ အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးစိတ်ဓာတ်ဆိုတာဘာလဲ၊ အဲကျမှ ဘာဖြစ်တယ်ကအစ အကုန်သိပါမယ်။ double effect နှစ်ဘက်စလုံး အကျိုးရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်က ဘာလုပ်ချင်လဲဆိုရင်တော့ အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာန၊ ဒုတိယအမြဲတမ်းအတွင်းဝန်တို့အနေနဲ့က (၁)နှစ်အတွင်းမှာ အားကစားကလောင်ရှင်ကြီးများရဲ့ စာများနဲ့ ကျွန်တော်တို့အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်မယ့် အကျိုးရှိမယ့်ဟာမျိုးကို (၁) နှစ် တစ်ခါ စာအုပ်ထုတ်ပါမယ်။ ပိုက်ဆံရှိပါတယ်။ ပိုက်ဆံကိစ္စကိုဘာလို့ပြောလဲဆိုတော့ အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာနနဲ့ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနတို့ ပေါင်းလိုက်တဲ့အတွက် တစ်နှစ်ကို ကျပ် (22)billion ပဲရပါတယ်။ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ ကျန်းမာရေးဘက်မှ အားကစားဘက်ကို ကျပ် (27.5)billion ပေးလိုက်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ခါတိုင်း တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ် ဘဏ္ဍာငွေက ကျပ် (20) billion ပေးတယ်၊ ကျပ်(1) billion ဆိုတာ မြန်မာငွေ သန်း တစ်ထောင် အဲလောက်များတဲ့ပိုက်ဆံကို (၂၀၁၈-၂၀၁၉)ဘဏ္ဍာနှစ် အောက်တိုဘာလအစမှာ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးဘက်ကနေ (27.5) billion ထည့်ပေးတယ်ဆိုတာ နည်းတဲ့ ပိုက်ဆံ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့် ကျွန်တော်ထည့်ပေးလဲဆိုတော့ အားကစားလုပ်မှ လူတွေ ကျန်းမာမယ်၊ ကျန်းမာမှ ဆေးရုံ/ဆေးခန်းလာတဲ့လူနာနည်းမယ်၊ ရောဂါဖြစ်တဲ့လူ နည်းမယ်။ ဒါကြောင့်ကျွန်တော် ထည့်ပေးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်အကျိုးလည်းပါတယ် ကိုယ့်အကျိုးဆိုတာ ပြည်သူအကျိုးပေါ့၊ အဲဒါကြောင့်လည်း ဒီကိစ္စကိုလုပ်ဖို့ လုံးဝခွင့်ပြုပါတယ်။

- နောက်တစ်ချက်က ဆရာကြီးတို့စာပေတွေမှာ ကြည့်ပြီးတော့ ဘာလုပ်ချင်လဲဆိုတော့ B.Sc. (sports) တို့၊ M.Sc. (sports) တို့ကိုချပေးမယ် အကုန်လုံးတော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုတစ်လောက B.Sc. (sports) ထွက်သွားပါပြီ။ ဒီ sports မှာလည်း Sports Literacy ဆိုပြီးတော့ section တစ်ခုထည့်ဖို့ ဒေါက်တာမြလေးစိန်ကိုပြောပါမယ်။ အဲဒီမှာ one question ထည့်ရပါမယ်။ Sports Literacy ဆိုပြီးတော့ Sports နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘယ်သူက ဘာရေးထားလဲ၊ ဘယ်လိုဘယ်လို အဲဒါတွေကိုဝေဖန်သုံးသပ်ရပါမယ်။ အဲဒါမှ B.Sc.(sports) ကျောင်းတက်တဲ့သူတွေကဘာလဲ၊ ဒီဆရာကြီးတွေရဲ့ကဏ္ဍက ဘယ်လောက်အရေးကြီးလဲဆိုတာသိမယ်။ မဟုတ်လို့ရှိရင် ဒီအတိုင်းနေရင်ပြီးသွားရော ဘယ်သူမှအသုံးမဝင်ဘူး။ အဲဒီတော့ကျွန်တော် ဒေါက်တာမြလေးစိန် ကိုလည်းပြောလိုက်ပါမယ်။ B.Sc.(sports), M.Sc.(sports) သင်တန်းတွေမှာ ဒီဥစ္စာကို Sports Literacy အနေနဲ့ ဆွေးနွေးဖို့ section အဲဒါကို ကျွန်တော်လုပ်ဖို့ပြောချင်ပါတယ်။ ဆရာတို့ရေးတာ Sports Literacy ဖြစ်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ခုက ဒါကိုဖတ်ခြင်းအားဖြင့် အထူးသဖြင့် အားကစားမှာဆိုရင် B.Sc.(sports) တွေက အားကစားမှူးတွေဖြစ်မယ့်သူတွေ၊ ဆရာဖြစ်မယ့်သူတွေ၊ Coach ဖြစ်မယ့်လူတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီနေရာမှာ ဆရာကြီးတို့ရဲ့အားက အများကြီးပါပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု၊ သမာသမတ်ကျမှု၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု၊ အနှိုင်းမခံအရှုံးမပေးမှု ဒါတွေအကုန်လုံးကို ဖွဲ့နွဲ့ပြီးတော့ example ယူထားတာကြောင့်ပါ။ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ B.Sc. ကျောင်းသားတွေရဲ့ ခေါင်းထဲမှာရှိရင် သူတို့ကတဆင့် Coach လုပ်မယ့် ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသား အားကစားသမားတွေမှာ အများကြီးအကျိုးရှိမယ်လို့ ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဆရာဦးမျိုးလှိုင်တို့ကို ဘာလုပ်စေချင်လဲဆိုတော့ အကုန်တော့ မဟုတ်ဘူး၊ အားကစားသိပ္ပံကျောင်း (၆)ကျောင်းမှာ Lunch time talk ဖြစ်ဖြစ်၊ seminar ဖြစ်ဖြစ်၊ (၁)လ တစ်ခါလောက်ဖြစ်ဖြစ် အားကစားဆရာကြီးများရေးတဲ့ ကောင်းတဲ့ဟာကို တင်ပြ၊ ချပြ၊ ဝေဖန်၊ သုံးသပ် အဲဒီလိုလုပ်စေချင်ပါတယ်။ B.Sc.(sports) မှာလည်း ခုန ကျွန်တော်ပြောတဲ့ အားကစားသိပ္ပံကျောင်း (၆)ကျောင်းမှာ ဆွေးနွေးစေချင်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဒီဆရာကြီးများရဲ့ စာပေဆောင်းပါးများဟာ Sports psychology နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ အများကြီးပါမယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ Sports psychology ကို သိပ်ဦးစားမပေးပါဘူး။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများမှာ တိုးတက်ဖို့ဆိုရင် stamina

နဲ့ strength အရမ်းအရေးကြီးသလို Sports psychology ကလည်း အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီ Sports psychology မှာလည်းဆရာကြီး တို့ရေးတဲ့ဟာတွေ အများကြီးပါမယ်။ ဒါတွေကိုဆွေးနွေးပြီး အသုံးပြုရမယ်။ ဒေါက်တာမြလေးစိန်ကိုလည်း ကျွန်တော်ပြောထားပါတယ်။ ဒီ Sports psychology ကို B.Sc. (sports) မှာသေသေ ချာချာသင်ဖို့ ပြောမှာပါ။

- ကျွန်တော်တို့မြန်မာလူမျိုးတွေက သိပ်ပြီးဂရုမစိုက်ကျဘူး။ အမေရိကမှာဆိုရင် Mental health တို့၊ Psychology တို့ဟာ နံပါတ် (၁)ပါ။ အဲလောက်ထိ အမေရိကန်တိုးတက်တာ ကျွန်တော်တို့ဆိုရင် Mental health ဆိုရင် အေးဆေးပဲပြီးပြီ။ အမေရိကမှာမပြောပါနဲ့ ထိုင်းမှာဆိုရင်လည်း ကျန်းမာရေးဆိုလည်း Minister of Public Health လို့ခေါ်ပါတယ်။ သူတို့ဆီမှာ Department of Traditional Health အဲဒါမျိုးရှိပါတယ်။ ဒီမှာလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုခေါ်လဲဆိုတော့ တိုင်းရင်းဆေးပေါ့ Department of Traditional Health ပေါ့။ ကျွန်တော်တို့မှာ အားကစားဝန်ကြီးဌာနရှိသလို၊ တိုင်းရင်းဆေးရှိသလို၊ FDA ရှိသလို၊ HRH ရှိသလို သူတို့မှာ Department of Mental Health အဲဒီမှာ အကုန်လုံးသင်တယ်။
- နောက်တစ်ချက်က ဒီမှာ ဆရာကြီးများကိုကျွန်တော် request လုပ်ချင်တာကတော့ Doping နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ရေးစေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာပြည်မှာ စပြီးတော့ လုပ်တော့မယ်၊ unit လည်းဖွဲ့ထားမယ်။ Anti-doping နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒေါက်တာမြလေးစိန်လည်း သင်တန်းတွေပေးနေပါပြီ။ ဆရာဝန်တွေလာပြီး သင်တန်းပေးပါမယ်၊ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာဆရာဝန် အယောက် (၃၀)လောက် သင်တန်းပေးဖို့တက်နေပါတယ်။ မြန်မာ့အားကစားအနေနဲ့ အောင်မြင်တဲ့အချက်တွေရှိသလို မအောင်မြင်တဲ့အချက်တွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဘာလို့မအောင်မြင်လဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိပါတယ်။ ငွေအင်အား ပစ္စည်းအင်အားမပြည့်စုံဘူးဆိုတာ ပိုက်ဆံမရှိလို့ပါ။ ပိုက်ဆံရှိရင် သုံးလို့ရတာပေါ့ ပိုက်ဆံချပေးပါလား။ အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာနကို ကျပ် (1) billion ပေးလိုက်ပါလား၊ ချက်ချင်းစက်ပစ္စည်းရော လူအင်အားရော တစ်ခါတည်း လုပ်ပစ်လိုက်လို့ရပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့က အကန့်အသတ်ထဲမှာ လုပ်ရပါတယ်။ လူအင်အား၊ ငွေအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အား အကန့်အသတ်ထဲမှာရှိတဲ့အတွက် မဖြစ်ဘူးတော့မဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်မယ်၊ နည်း

နည်းတော့ နှေးသော်ငြားလည်း ပိုက်ဆံကို systematically သုံးလိုရှိရင် မဖြစ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပါဘူး။ ဒါ့အပြင်ကျွန်တော်တို့က "Exercise is Medicine" သုံးပြီး ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် တရုတ်ပြည်ကိုသွားတော့ health promotion conference မှာ အများကြီးတွေ့ခဲ့တယ်။ အခုအများကြီးလုပ်နေတယ်။ ရန်ကုန်မှာဆိုရင် အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှာ တော်တော် active ဖြစ်တယ်။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးမှာ စပြီးလှုပ်ရှားမယ်ဆိုရင် လှုပ်ရှားရင်း လှုပ်ရှားရင်း အားကစားပါလုပ်ချင်လာတယ်။

- လူတစ်ယောက်ဟာ Hidden talent တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဘောလုံးမှာလည်းရှိရင် ရှိမယ်၊ Badminton မှာလည်းရှိရင် ရှိမယ်၊ Table tennis မှာလည်း ရှိရင်ရှိမယ်။ သို့သော် လည်း ကျွန်တော်သည် ဆယ်တန်းမှာ တစ်ပတ်(၃)ခါလောက် ဘောလုံးကန်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ဆက်ပြီးမကန်နိုင်ဘူး။ ဆေးကျောင်းတက်တော့လည်း စာဖတ်တာနဲ့ မကန်နိုင်တော့ဘူး။ ကန်ရင် မြန်မာ့လက်ရွေးစင်မဖြစ်ဘူးလို့ ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ဘူး။ အလားတူစွာ အကုန် လုံးမှာ talent တွေရှိတယ်။ Hidden talent ၊ ဒါကိုကျွန်တော်တို့က အခြေအနေ အချိန် အခါအရ မလုပ်နိုင်ဘူး။ အမေရိကလိုနိုင်ငံမျိုးကျတော့ လုပ်နိုင်တယ်၊ လုပ်ဖို့အချိန်တွေ ပေးတယ်။ အလကားသွားလုပ်လို့ရတဲ့ အစီအစဉ်တွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ဒါတွေ မရှိဘူး။ မြန်မာပြည်သူအများစုရဲ့ Hidden တွေပေါ်ဖို့အတွက်က exercise လိုမယ်။
- နောက်တစ်ချက်က ကျွန်တော်တို့ seminar လုပ်ပါတယ်။ "National seminar on promoting sports and development" စာအုပ်ထုတ်ပါတယ်။ တော်တော်ကောင်းပါ တယ်။ ဆရာကြီးတို့ရဲ့စာတွေ တော်တော်ကိုကောင်းပါတယ် talk တွေပေးတယ်။ အဲဒါ တွေကိုလည်း ဒီဆရာကြီးတွေကိုပေးမယ်ဆိုရင် တစ်ယောက်တစ်ဝက်ပေးစေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘာလုပ်မယ် ဘာလုပ်ချင်တယ်ဆိုတာဒါတွေကို ဆရာကြီးတို့ရဲ့ perspective ကိုကြည့်ပြီးတော့ အများကြီးရေးလို့ရပါတယ်။ ဆရာတို့ရေးတဲ့အခါမှာလည်း ဆောင်းပါး ရေးတဲ့အပြင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့လုပ်ဆောင်ချက်ကိုလည်း ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် အားမနာ တမ်းဝေဖန်သုံးသပ်လို့ရပါတယ်။ ဆရာတို့ရေးချင်လည်း ကျွန်တော်ဆီရေးလို့ရပါတယ်။ အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့၊ ဒုတိယအမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဆီကိုလည်း ရေးလို့ရပါတယ်။

- အားလုံးတစ်တန်းတည်း လုပ်တဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့က လူအင်အား၊ ငွေအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အားပေါ်မှာ ကြည့်ပြီးတော့ လုပ်ရတာပါ။ အဖွဲ့ချုပ်တွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ active ဖြစ်တဲ့အဖွဲ့တွေရှိသလို active မဖြစ်တဲ့အဖွဲ့တွေလည်းရှိပါတယ်။ active မဖြစ်တာဆိုတာ ငွေအင်အားမရှိလို့ဖြစ်တယ်။ ငွေအင်အားမရှိတဲ့ အဖွဲ့တွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ပံ့ပိုးပေးရတာတွေရှိပါတယ်။ ဒါတွေအကုန်လုံးကိုနားလည်ပါတယ်။ တချိန်ချိန်မှာတော့ တိုင်းပြည်က စီးပွားရေးပြေလည်လာလို့ရှိရင် ဒီကိစ္စတွေအကုန်လုံးအဆင်ပြေသွားမှာပါ။ Tax system ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ အလွန်အားနည်းနေပါတယ်။ Tax system သာရှိရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ ဒီလောက်မဆင်းရဲပါဘူး။ အမေရိကန်တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ Tax ၊ IRS လုပ်သွားတယ်။ Internal revenue service ဆိုရင် အသေကြောက်တယ်။ Internal revenue service လူတစ်ယောက်လာလို့ရှိရင် တုန်နေအောင်ကြောက်တယ်။ ဥပမာ-လူသတ်ရင်ထောင်မကျဘူး လွတ်နိုင်တယ်၊ tax ကို evade လုပ်လို့ရှိရင် ထောင်ကျတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာလည်း တဖြည်းဖြည်းလာတော့လာမှာပေါ့။
- နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ပြောချင်တာကတော့ အဓိကက အဖွဲ့ချုပ်တွေက အရေးကြီးပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအတွက်အရေးကြီးသလို၊ သိပ္ပံကျောင်း (၆)ကျောင်းက အရေးကြီးသလို၊ ဆရာကြီးတို့ရဲ့ role ကလည်း အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဆရာကြီးတို့ရေးတဲ့စာပေဟာ ကျေးလက်နေလူတွေပါဖတ်တဲ့အပြင် အကုန်လုံးကဖတ်တဲ့အတွက် အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ဆရာကြီးတို့ရေးတဲ့ဆောင်းပါးတွေကို လုံးဝမပျောက်ပျက်အောင် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- ဒုတိယအမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊
- မြန်မာနိုင်ငံအားကစားကလောင်ရှင်များမီဒီယာ အဖွဲ့ချုပ် နာယက၊
- အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ၊

- ကန်တော့ခံသက်ကြီးအားကစား ကလောင်ရှင်ကြီးများ၊
- ဖိတ်ကြားထားသူများနှင့် သတင်းမီဒီယာများ၊

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)